

Жанна
ТА ЇЇ
НЕЗРУЧНІ
ПАЛЬЦІ

Жанна мала страшенно незручні пальці ніг. Щоразу, як вона одягала новесенькі колготки чи нейлонові панчохи, пальці наче проростали крізь них, залишаючи по собі гігантські дірки. «Мамо, звісно, я обрізала нігті!» — виправдовувалася Жанна. Мама змалку вчила її, як правильно обрізати нігті на ногах. Найперше, затирила Жанна, треба зачинитися в окремій, ізольованій кімнаті. Це страшенний моветон — длубатися в ногах, коли хтось є поруч. Навіть якщо це твій брат чи сестра, мати чи улюблена кицька. «Це огидно, коли хтось длубається в пальцях ніг просто у тебе перед носом!» — із легкою відразою сказала якось мама, коли Жанна з ножичками й пилочками боса вмостилася робити собі педикюр у вітальні на вицвілому зеленому килимку якраз коло канапи, де читала мама. Вдруге повторювати не довелося. Жанна затирила раз і назавжди — чужому оку до твоїх ніг і незграбних пальців має бути зась! «Це огидно, коли зрізані нігті валяються кругом по хаті!» — говорила

Жаннина мама. — Вони чіпляються до шкарпеток і колють ноги! Якось я прийшла в гості до Панфілових і наступила в коридорі на щось гостре. Думала, то маленька шпилька чи, може, уламок скла. Сперлася однією рукою об одвірок, задерла ногу, аби подивитися, що там. І намацала на шкарпетці дугоподібний велетенський товстий зрізаний ніготь, жовтуватий такий! Що може бути огидніше?» Жаннина мама часто переповідала ту історію, кривлячи губи в гримасі відрази та зневаги одночасно.

Гірше може бути тільки чиясь коротка і товста закручена темна волосина у твоєму супі. Колись у шкільній їдальні Жанна зловила таку в своєму роті. Вилонила її двома пальцями — вказівним і великим — з-поміж капусти-картоплі й витягла. Крадькома приліпила до столу й заледве ковтнула суп у роті, щоб не привертати зайвої уваги випльовуванням у серветку. Чужа волосина звідти спершу у твоїй їжі, а тоді в роті — це дуже огидно.

Манікюр та педикюр Жанниної мами завжди були бездоганними. Двічі на місяць вона ввіряла свої руки та ноги майстрові, який робив теплі ванночки, акуратно общипував кутикулу, спилював зайве, заокруглював гості краї, шліфував і покривав мамині нігті лаком. Бордо — то був улюблений колір Жанниної мами. Жанна ж зачинялася у ванній і длубалася у своїх нігтях сама. Ногу задирала на умивальник, як балерина на станок, витирала ватинкою залишки рожевого облупленого лаку, а потім ножичками акуратно обрізала нігті. Завжди починала з великого і, мов драбинкою, рухалася вниз, аж до мізинця. «Як же я ненавиджу вас, незграби!» — цідила крізь зуби, щоразу відрізаючи ніготь біля самого пальця. Іноді ноги були вогкі й неприємно пахли — тоді вона ненавиділа їх іще більше. Якби Жаннина воля, вона й не дивилася б на них. Але обрізати нігті всліпу боялася: так іще, гляди, в раковині умивальника опиняться й пальці. Зрізавши зайве, одну

за одною задираючи ноги, Жанна підпилювала гострі краї. «Завжди підпилюй, бо нігті вростатимуть у шкіру, пластина деформується, з'явиться поганий запах і пекельний біль. Ти ж цього не хочеш?» — казала Жаннина мама. Більше за врослий ніготь Жанна боялася хіба що першого разу. Всі казали, що перший раз дуже боляче. Але вона знала: найближчим часом їй це не загрожує. «Найперше, на що ти мусиш звертати увагу під час знайомства з чоловіком, — то його руки. Вони мають бути чисті, нігті охайно підстрижені, — навчала Жанну мама. — А потім — на черевики. Чисті черевики — чисті ноги. Затям це!»

Жаннина мама завжди говорила експертним голосом. Так, наче щось знала. Відверто кажучи, Жаннина мама знала все. Вона була сухорлявою жінкою літнього віку, яку ніхто й ніколи не наважився б назвати бабою. У минулому Жаннина мама була директоркою ресторану. І навіть на пенсії

вона була аж ніяк не пенсіонеркою. Тільки директоркою.

Коли Жанна закінчувала пиляти, клала пилочку назад до футляра з інструментами і нюхала свої руки. Зазвичай ті смерділи ногами. Тому Жанна ретельно мила їх під краном, пристрасно намилуючи пальці й хлюпаючи пригорщами води на обрізки нігтів, що напівмісяцями встеляли всеньку раковину. Напівмісяці красиво кружляли у передсмертному танку у водяному вихорі, доки чорна лунка не поглинала їх. Потім Жанна знову по черзі закидала до умивальника свої ноги й старанно шурувала з милом кожнісінький палець, і між пальцями також. Затим витирала ноги одним рушничком, а руки — іншим. «Що ти там так довго робиш? — гамселила кулаком у двері Жаннина мама. — Виходь!» «Уже йду!» — волала у відповідь Жанна. Ще раз нюхала свої руки. Цього разу вони вже пахли милом, персиковим. Лише тоді, прибравши футлярчик з інструментами до шухлядки

й упевнившись, що не залишила по собі жодного гидкого обрізаного нігтя, який міг би агресивно вчепитися в мамину шкарпетку і поколотити їй ногу, Жанна відмикала двері.

Часом нігті стріляли. Коли вона їх відрізала, відривалися й летіли кудись зі швидкістю світла. Тож Жанна щоразу мусила трохи примружувати очі: колись її однокласниця так обрізала собі нігті на ногах, один вистрілив і поцілив їй просто в око, пошкодивши рогівку. Довелося дівчині походити до окуліста. Найгірше — коли пів класу обговорюють, як невдало ти обрізала собі нігті на ногах, подумала тоді Жанна, і щиро співчувала однокласниці. Коли обрізані нігті розліталися й падали на килимок у ванній кімнаті, Жанна визбирувала їх у жменю й струшувала в умивальник, щоб потім спустити з водою у каналізаційний стік. Цікаво, скільки найрізноманітніших людських відходів плаває зараз десь там, у царстві щурів і смороду, безкінечними лабіринтами труб,

часом думала Жанна, роздивляючись своє обличчя у дзеркалі. Здається, павуки часу посплітали вже доволі видимі сіті довкола її очей. «Зморшки — то ознака щасливої жінки!» — казала Жаннина мама щоразу, як наносила на своє худе видовжене обличчя маску з синьої глини. Вона завжди робила це дуже вправно, енергійно вбиваючи ядуче місиво собі в шкіру наманікюреними пальцями. Потім хвилин сорок сиділа незворушно на канапі, чекала, доки маска висохне і почне діяти, глибоко проникаючи своєю цілющістю в епідерміс. У такі хвилини Жаннина мама була схожа на мумію. Засушену синю мумію. Утім, такою вона була і тоді, як надягала на щодень будь-яку зі своїх численних масок. Жанна маски не носила і не наносила. Вона не мала терпцю з усіма тими жовтками, огірками, товченими полуницями і желатинами, розведеними у теплій воді. Жанна заздрила мамі. Вона так гарно вміла доглядати за собою. Жанна так не вміла. Жанна знала, що ніколи так не

вмітиме. Її прерогатива — вмитися і підмитися. І, звісно — вчасно обрізати нігті.

Жанна дістала з коробочки нові нейлонові колготки. Чорні. «Ніколи не носи білих колгот, — казала їй ще з дитинства мама, — вони страшенно повнять, ноги в них схожі на колоди». Жаннина мама завжди носила чорні. Бо вони елегантні й виструнчують. Сьогодні Жанна теж надягла чорні. Як мама. Чорні колготи мали б виструнчити її, як і ця темно-синя сукня з білим комірчиком. Жанна подивилася на себе в дзеркало. Крутнулася кілька разів. Здається, достатньо елегантно. От тільки руки і ноги пітніють. І шия трохи вкрилася червоними плямами. Але то нічого. Кілька хвилин на свіжому повітрі приведуть її до тями. Жанна сховала ноги в чорні туфлі-човники на низенькому підборі й попливла надвір. Вирішила прогулятися до метро, аби трішки заспокоїтися. Та раз у раз їй здавалося, що пальці проривають тонке мереживо нових колгот. На саму думку про це Жанну кидало

в холодний піт. Одного разу вона навіть призупинилася й похапцем по черзі витягла ноги з туфель, скануючи поглядом колготки. Цілі. Аж відлягло.

У гостях, роззуваючись у коридорі, Жанна з жахом побачила на лівій нозі велетенську дірку. Таку, що великий палець виліз крізь неї аж наполовину. Задихаючись під хвилиною сорому, що враз накотила на неї й накрила з головою, Жанна схопилася за край колготка й щосили натягнула вперед, ховаючи діру. Зафіксувала жужмом скручений колготок під пальцями лівої ноги, нервово поправила волосся, заглядаючи у трюмо.

— Жанночко, дорога, заходь, заходь! Усі вже на місці! — щебетала подруга з кухні. — Ти вже роззулася? Проходь, сідай, я зараз ще один салатик поставлю!

Жанна подумки агонізувала. Вона не навиділа приходити останньою. «Коли ти приходиш перша, то маєш право сидіти царицею й оглядати з голови до ніг усіх, хто приходить після тебе. Коли